

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาคสนาม (Field Study) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ ในสถาบันผลิตครู และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ ในสถาบันผลิตครู จำแนกตามลักษณะสถาบันผลิตครู ๓ ลักษณะคือ มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ มหาวิทยาลัยเน้นการศึกษา และวิทยาลัยครู

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยและในวิทยาลัยครู ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ เขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗ จำนวน ๘ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น ๓ กลุ่ม จำแนกตามลักษณะสถาบันผลิตครู เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยลักษณะมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ ลักษณะมหาวิทยาลัยเน้นการศึกษา และลักษณะวิทยาลัยครู

๒. ผู้วิจัยได้สุ่มวิทยาลัยครู เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจาก ๖ แห่ง เพียง ๓ แห่ง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ผลการสุ่มอย่างง่ายปรากฏดังนี้ คือ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

๓. ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ จากทั้งมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู เขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยการกำหนดตามลักษณะสถาบันผลิตครู อีกครั้งตามวิธีการสุ่มตัวอย่างของ เดรซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 607 - 610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๔๘ คน ซึ่งถือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงของการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบัน

สถาบันผลิตครู	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
๑. ลักษณะมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ		
๑.๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๕๑	๑๖๔
๑.๒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘๐	๓๗
๒. ลักษณะมหาวิทยาลัยเน้นการศึกษา		
๒.๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร	๔๔	๔๐
๒.๒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน	๑๔	๑๑
๒.๓ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน	๒๓	๑๔
๓. ลักษณะวิทยาลัยครู		
๓.๑ วิทยาลัยครูพระนคร	๔๔	๓๐
๓.๒ วิทยาลัยครูสวนดุสิต	๗๔	๔๓
๓.๓ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๖๕	๔๔
รวม	๗๐๕	๓๔๘

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยเอง โดยมีลำดับขั้นในการดำเนินงานดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการจากบทความ หนังสือ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ในสถาบันผลิตครู ตลอดจนกฎระเบียบ ข้อบังคับของทบวงมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาสร้างข้อความเพื่อใช้ในแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการแก้ไขข้อความ และลักษณะแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

๓. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในสาขาการศึกษา ทางด้านการบริหารการศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ด้วยการส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์และให้ด้วยตนเอง ดังรายนามดังต่อไปนี้

- ๑) ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ และต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ๒) ศาสตราจารย์ ดร. อีระ รุญเจริญ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ๓) ศาสตราจารย์ พันธ์ หันนาคินทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- ๔) อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ คงเที่ยง รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๖) อาจารย์พิงใจ สินธวานนท์ อธิการวิทยาลัยครูพระนคร
- ๗) ศาสตราจารย์ เรวดี วงศ์พรหม อธิการบดีวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
- ๘) อาจารย์สมจิต ธนสุกาญจน์ อธิการวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

๔. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๘ ท่าน ได้ตรวจสอบแล้ว มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำดังกล่าว พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วย

๕. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปร่วมพิจารณากับนิสิตปริญญาโท ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๒๐ คน ตามคำแนะนำของ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๖. ผู้วิจัยได้นำผลจากการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้จัดทำขึ้นมีด้วยกัน

๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน ๑๐ ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ความสนใจเกี่ยวกับการสอน การวิจัย และการบริหาร การเขียนเอกสารประกอบการสอน จำนวนผลการวิจัย และการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ ในสถาบันผลิตครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก ๕ ระดับ มีจำนวนทั้งหมด ๘ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก ๕ ระดับ มีจำนวนทั้งหมด ๖ ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปแจกให้ผู้ตอบแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ ลักษณะของสถาบันผลิตครู โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากสถาบันผลิตครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการแจกและเก็บแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามตามสถาบันผลิตครูด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากสถาบันผลิตครูเป็นอย่างดี และได้รวบรวมเก็บแบบสอบถามเพียงพอที่จะทำการวิจัยได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะสถาบัน

สถาบันผลิตครู	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
๑. ลักษณะมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบ			
๑.๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๖๔	๑๑๘	๗๑.๙๕
๑.๒ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	๓๗	๓๔	๙๑.๘๙
๒. ลักษณะมหาวิทยาลัย เน้นการศึกษา			
๒.๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร	๔๐	๓๑	๗๗.๕๐
๒.๒ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน	๑๑	๑๑	๑๐๐.๐๐
๒.๓ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน	๑๙	๑๗	๘๙.๔๗
๓. ลักษณะวิทยาลัยครู			
๓.๑ วิทยาลัยครูพระนคร	๓๐	๒๓	๗๖.๖๖
๓.๒ วิทยาลัยครูสวนดุสิต	๕๓	๓๐	๕๖.๖๐
๓.๓ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๔๔	๓๑	๗๐.๔๕
รวม	๓๙๘	๒๙๕	๗๔.๑๒

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (The Statistic Package For The Social Sciences)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

๒. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ ในสถาบันผลิตครูที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ส่วนคือ

ก. การสำรวจความคิดเห็นทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่ม วิเคราะห์โดยการหา

ค่าเฉลี่ยรายข้อในแต่ละด้าน ซึ่งจากการคำนวณค่าเฉลี่ยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นในการคิดน้ำหนัก
ค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วงความคิดเห็น ดังนี้

๔.๕๐ - ๔.๐๐	ถือว่า	มากที่สุด	หรือเห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓.๕๐ - ๔.๔๔	ถือว่า	มาก	หรือค่อนข้างเห็นด้วย
๒.๕๐ - ๓.๔๔	ถือว่า	ปานกลาง	หรือไม่แน่ใจ
๑.๕๐ - ๒.๔๔	ถือว่า	น้อย	หรือค่อนข้างไม่เห็นด้วย
๑.๐๐ - ๑.๔๔	ถือว่า	น้อยที่สุด	หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(Best 1970 : 178)

ข. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่ม จำแนกตามลักษณะ
สถาบันผลิตครู โดยใช้ค่า เอฟ (F - test) และเมื่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่างกัน ก็
ทำการทดสอบทีละคู่เพื่อจะได้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใด มีความเห็นต่างกัน โดยใช้วิธีการทดสอบ
ของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison on Treatment Means)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย